

The Parliamentary Budget Office

รายงานการวิเคราะห์ของสำนักงบประมาณของรัฐสภา

ฉบับที่ 6/2562

ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและประมาณการรายได้ ของรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

The Parliamentary Budget Office
The Parliamentary Budget Office
The Parliamentary Budget Office

ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและประมาณการรายได้ของรัฐบาลปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เรื่อง ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและประมาณการรายได้ของรัฐบาลปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
จัดพิมพ์ครั้งที่ 1
ปีที่จัดพิมพ์ 2562
จำนวนหน้า 29 หน้า
จำนวนที่พิมพ์ 780 เล่ม
จัดทำโดย ดร. ณรงค์ชัย ฐิตินันท์พงศ์
นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ
สำนักงบประมาณของรัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2244 2117
โทรสาร 0 2244 2122

คำนำ

การศึกษา เรื่อง “ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและประมาณการรายได้ของรัฐบาลปีงบประมาณ พ.ศ. 2563” เล่มนี้ ผู้เขียนได้ค้นคว้าและจัดทำขึ้น เพื่อเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ คาดหวังว่า ผลการศึกษาที่ได้รับ จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รวมทั้งเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับสมาชิกวุฒิสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา และประชาชนที่สนใจต่อไป

การศึกษานี้จะไม่บรรลุมิติดำเนินการหากขาดการสนับสนุนที่สำคัญจากหลายฝ่าย ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณต่อคำแนะนำและความเห็นที่เป็นประโยชน์จากผู้บังคับบัญชาสำนักงานงบประมาณของรัฐสภาและเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ซึ่งทำให้สามารถจัดทำการศึกษาฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในรายงานวิชาการฉบับนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของหน่วยงานต้นสังกัด

ดร. ณรงค์ชัย จิตินันท์พงศ์

นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ

9 ตุลาคม 2562

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานการวิเคราะห์ เรื่อง “ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและประมาณการรายได้ของรัฐบาลปีงบประมาณ พ.ศ. 2563” จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ในประเด็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจมหภาค ข้อมูลอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และประมาณการรายได้ของรัฐบาลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเนื้อหาของรายงาน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน 2) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ในปี 2562 – 2563 และ 3) ประมาณการรายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ ผลการศึกษา พบว่า

1. เศรษฐกิจไทยมีการเติบโตในปัจจุบัน ต่ำกว่าที่เป็นมาเมื่อเทียบกับในทศวรรษก่อน ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) นอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (Headline Inflation Rate) ในระยะที่ผ่านมา ก็มีค่าต่ำกว่าที่เป็นมาในอดีตเช่นกัน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างเศรษฐกิจไทยเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการไม่สามารถปรับเพิ่มขึ้นได้มากดังในอดีต โดยอาจเป็นผลมาจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และการแพร่หลายของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะ คือ 1) ภาครัฐควรส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทในการลงทุนของประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากภาคเอกชนมีสภาพคล่องทางการเงินสูง 2) ภาครัฐควรปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับภาคเศรษฐกิจที่เน้นประสิทธิภาพการทำงาน ใช้แนวคิดและกำลังกายต่ำ และได้ผลตอบแทนสูง อาทิ ภาคบริการ เพื่อสอดคล้องกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และ 3) ภาครัฐควรส่งเสริมการใช้ Digital Platform เพื่อพัฒนาประเทศไปสู่การเป็น Platform Economy ที่ซึ่งธุรกรรมทางเศรษฐกิจ การค้าขาย การแลกเปลี่ยนข้อมูล จะดำเนินการผ่าน Digital Platform ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนของธุรกิจขนาดเล็ก และส่งเสริมความเป็นธรรมระหว่างธุรกิจขนาดเล็กและขนาดใหญ่

2. ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ของประเทศไทยในปี 2562 – 2563 คาดว่า จะต่ำกว่าที่เป็นมาในปี 2561 เนื่องจากเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบจากปัจจัยความไม่แน่นอนภายนอกประเทศเป็นสำคัญ อาทิ สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐประชาชนจีน ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวในประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่และเป็นตลาดส่งออกสำคัญ และการแข็งค่าของเงินบาท ทั้งนี้ ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ของรัฐบาลตามเอกสารงบประมาณ มีค่าใกล้เคียงและสอดคล้องกับประมาณการโดยหน่วยงานอื่น

3. ผู้เขียนได้ประมาณการการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยกำหนดสมมติฐานให้ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลยังคงเดิม และใช้สมมติฐานอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) ที่ปรากฏตามเอกสารงบประมาณของรัฐบาล ผลการประมาณการ พบว่า รายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เท่ากับ 2.722 – 2.802 ล้านล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับประมาณการรายได้ที่จัดทำโดยรัฐบาลตามที่ระบุในเอกสารงบประมาณ

จำนวน 2.731 ล้านล้านบาท นั้น อาจได้ข้อสรุปว่า ประมาณการรายได้ที่จัดทำโดยรัฐบาล อาจสามารถปรับเพิ่มขึ้นได้ในระดับหนึ่ง เมื่อคำนึงถึงความเป็นจริงในปัจจุบันที่ว่า หน่วยงานจัดเก็บรายได้ของรัฐมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดเก็บและวิเคราะห์ภาษี ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพิ่มสูงขึ้น และหากรัฐบาลปรับเพิ่มประมาณการรายได้ จะทำให้แผนการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณลดลง ส่งผลดีต่อประมาณการหนี้สาธารณะและความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งจะทำให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการพิจารณาที่รอบคอบ รัดกุม และมีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้นต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพประกอบ	ฉ
ส่วนที่	
1. ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน	1
2. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ในปี 2562 - 2563	6
3. ประมาณการรายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	12
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก การประมาณการสภาพคล่องส่วนเกินของภาคเอกชน	18
ภาคผนวก ข การพิสูจน์สมมติฐานการประมาณการรายได้ของรัฐบาล	20
ภาคผนวก ค รายงานการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและแนวโน้มทางการคลัง ของสำนักงานงบประมาณของรัฐสภา	23

สารบัญชตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	เปรียบเทียบประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย	6
2	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศขนาดใหญ่ ปี 2559 - 2563	8
3	อัตราการขยายตัวการส่งออกสินค้าและบริการของไทย	8
4	สมมติฐานเศรษฐกิจมหภาคของรัฐบาล	13
5	โครงสร้างงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	13
6	การประมาณการรายได้ของรัฐบาล โดยใช้สมมติฐานตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคตามเอกสารงบประมาณ	15

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2537 – 2561	2
2 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ปี 2537 – 2561	2
3 โครงสร้างของ Real GDP และการจ้างงาน	4
4 ดัชนีค่าเงินบาทและอัตราแลกเปลี่ยน	10
5 ดุลบัญชีเดินสะพัด ปี 2547 – 2561	11
6 ทุนสำรองระหว่างประเทศและหนี้ต่างประเทศคงค้าง ปี 2547 – 2561	11

รายงานการวิเคราะห์ เรื่อง ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและประมาณการรายได้ของรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

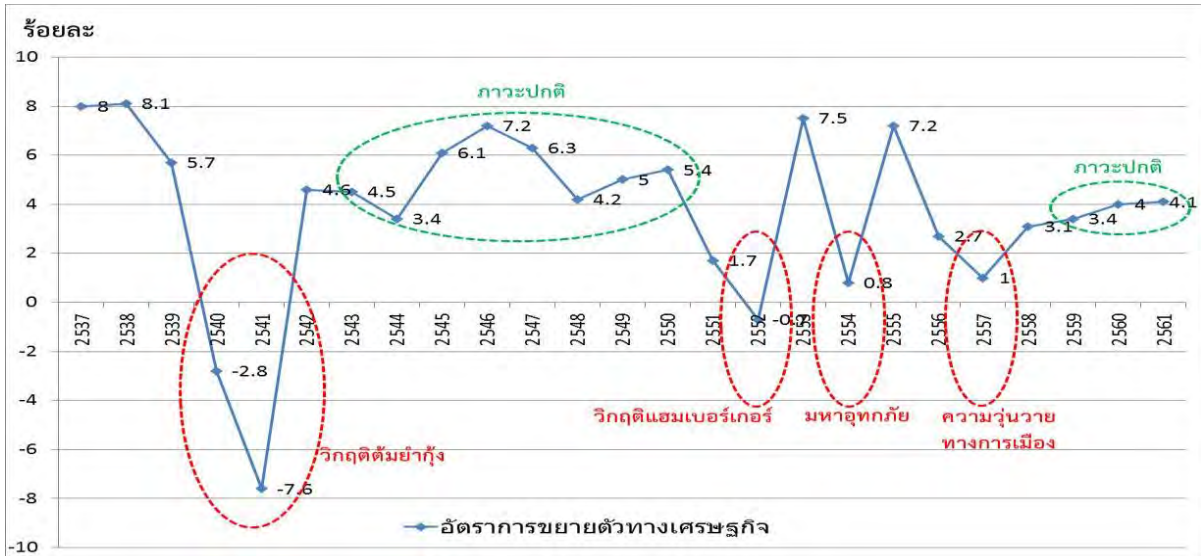
รายงานการวิเคราะห์ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ในประเด็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจมหภาค ข้อมูลอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และประมาณการรายได้ของรัฐบาลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ รายงานการวิเคราะห์ฉบับนี้เป็นบทความขนาดสั้น และนำเสนอความเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องตามข้อมูลทางเศรษฐกิจที่จัดเก็บได้และแนวคิดทางวิชาการ ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาสามารถนำข้อเสนอแนะไปประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ต่อไป โดยเนื้อหาของรายงาน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน 2) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ในปี 2562 - 2563 และ 3) ประมาณการรายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ผู้ที่เกี่ยวข้องจะหารือระหว่างกันเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยจะให้ความสำคัญกับตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค ประกอบด้วย 1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และ 2) อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) เป็นสำคัญ เนื่องจากตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคทั้งสองดังกล่าว ส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งนี้ หากเศรษฐกิจชะลอตัว รัฐบาลจัดเก็บรายได้ต่ำกว่าที่คาด อาจส่งผลให้รัฐบาลต้องกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อปริมาณหนี้สาธารณะให้เพิ่มขึ้นสูงและความยั่งยืนทางการคลังต่อไป

1. ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

เศรษฐกิจไทยในระยะที่ผ่านมา มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ต่ำกว่าที่เกิดขึ้นในทศวรรษก่อน โดยในระหว่างปี 2558 - 2561 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) เท่ากับ ร้อยละ 3.1 - 4.1 และในระหว่างปี 2542 - 2550 เท่ากับ ร้อยละ 3.4 - 7.2 รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 1 ดังนั้น จึงอาจแสดงให้เห็นว่า เศรษฐกิจไทยมีศักยภาพในการเติบโตลดลง นอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (Headline Inflation Rate) ในระยะที่ผ่านมา ก็มีค่าต่ำกว่าที่เป็นมาในอดีตเช่นกัน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างเศรษฐกิจไทยเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการไม่สามารถปรับเพิ่มขึ้นได้มากดังในอดีต โดยอาจเป็นผลมาจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ที่สัดส่วนคนชราเพิ่มมากขึ้น และคนชราจะมีการใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการน้อยกว่าคนวัยหนุ่มสาว ดังนั้น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจึงทำให้ระดับการบริโภคของครัวเรือนและอุปสงค์มวลรวมของระบบเศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่ต่ำ นอกจากนี้ การแพร่หลายของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) ที่ทำให้ผู้ประกอบการมีการแข่งขันทางราคาของสินค้าและบริการอย่างรุนแรง ดังนั้น ปัจจัยดังกล่าวจึงอาจทำให้ระดับราคาสินค้าและ

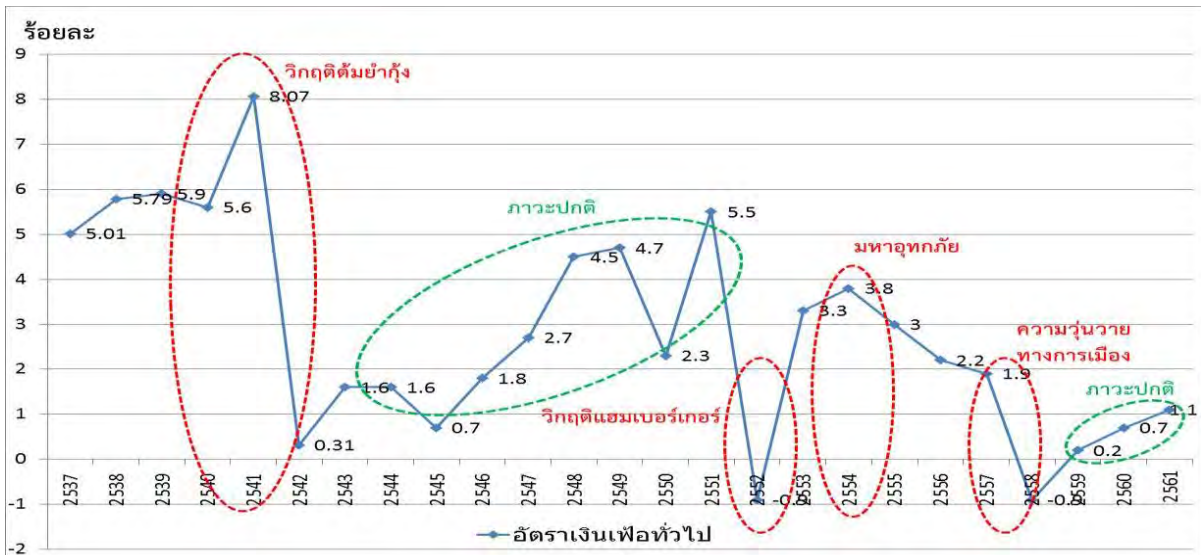
แผนภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2537 - 2561

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

https://www.nesdb.go.th/main.php?filename=qgdp_page

แผนภาพที่ 2 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ปี 2537 - 2561

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

<http://www2.bot.or.th/statistics/ReportPage.aspx?reportID=409&language=th>

บริการในระบบเศรษฐกิจปรับตัวเพิ่มขึ้นได้ช้า อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (Headline Inflation Rate) จึงมีค่าอยู่ในระดับต่ำ รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 2

ทั้งนี้ ดร. สันติธาร เสถียรไทย นักเศรษฐศาสตร์และการเงิน อดีตผู้อำนวยการฝ่ายเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอินเดีย ธนาคารเครดิตสวิส ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของสังคมไทยว่า ระบบเศรษฐกิจไทยมีลักษณะ “โตเตี้ย ดอกเบี้ยต่ำ บาทแข็ง ภาวะคลังสูง” โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ข่าวมติชนออนไลน์วันที่ 31 กรกฎาคม 2562 https://www.matichon.co.th/politics/news_1604732?utm_source=izooto&utm_medium=push_notifications&utm_campaign=campaign_politics&utm_content=politics&utm_term=)

1. “การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เตี้ยลง” : แรงงานลดลงเพราะคนสูงอายุออกจากตลาดแรงงาน คนรุ่นใหม่เข้าตลาดแรงงานน้อยเพราะอัตราการเกิดต่ำ แรงงานไทยส่วนใหญ่อยู่ในภาคเศรษฐกิจที่ใช้กำลังกายเป็นหลัก อาทิ ภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ดังนั้น การเข้าสู่วัยชราจึงทำให้ผลิตภาพการผลิต (Productivity) ในภาคเศรษฐกิจดังกล่าวลดลง และคนชรามักไม่คุ้นเคยและเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ทำให้การเพิ่มผลิตภาพการผลิตเป็นไปได้ยาก

2. “เงินบาทสูง” : การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้แนวโน้มในการบริโภคชะลอลง อัตราการลงทุนของภาคธุรกิจจึงลดลงตามแนวโน้มการบริโภคดังกล่าว การนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์จากต่างประเทศลดลง ในขณะที่รายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการยังคงอยู่ในระดับสูง เกิดการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด เงินตราต่างประเทศไหลเข้ามากกว่าไหลออก ค่าเงินบาทจึงแข็งค่าอย่างต่อเนื่อง

3. “ดอกเบี้ยเตี้ยลง” : เงินตราต่างประเทศที่ไหลเข้าจำนวนมาก ทำให้ตลาดการเงินมีสภาพคล่องสูง ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ ปริมาณเงินฝากมีมาก แต่ประมาณครึ่งหนึ่งถือครองโดยบุคคลเพียงร้อยละ 0.1 ของระบบ เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ คนรวยมีเงินเก็บมาก คนจนมีเงินเก็บติดลบ บริษัทใหญ่มีกำไรสูง แต่ธุรกิจ SME ขาดสภาพคล่อง

4. “ภาวะการคลังสูง” : การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จะทำให้ภาระทางการคลังเพิ่มขึ้นมาก โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ประมาณการว่า รายจ่ายด้านสาธารณสุขและบำนาญของประเทศไทย จะเพิ่มขึ้นประมาณ 2 เท่าจากปัจจุบัน โดยมีค่าเท่ากับร้อยละ 15 – 20 ของ GDP ในปี ค.ศ. 2050 ซึ่งจะไปเบียดบังงบประมาณรายจ่ายส่วนอื่น ๆ ของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นเศรษฐกิจและการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

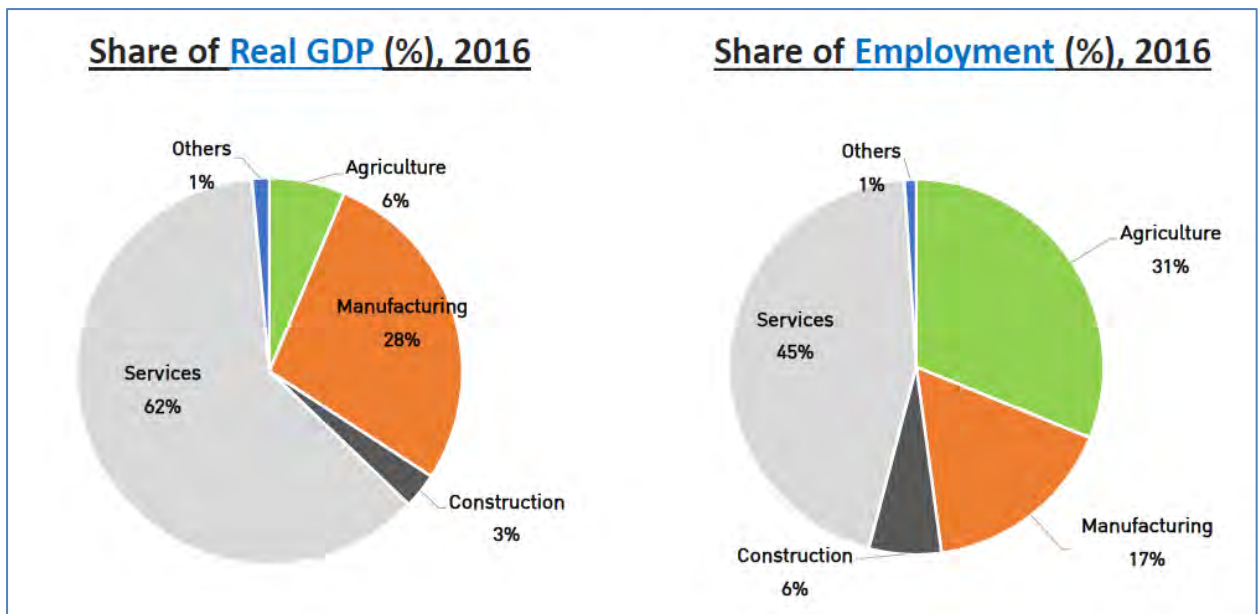
ผู้เขียนพิจารณาแล้ว เห็นว่า เศรษฐกิจไทยในปัจจุบันมีศักยภาพการเติบโตอยู่ในระดับต่ำตามรายละเอียดข้างต้น อย่างไรก็ตาม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเป็นการเพิ่มศักยภาพและผลิตภาพของเศรษฐกิจไทย จึงเสนอความเห็นดังนี้

1. ภาครัฐควรส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทในการลงทุนของประเทศเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากภาคเอกชนมีสภาพคล่องทางการเงินสูง และมีเงินทุนเพียงพอในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ ผู้เขียนได้ใช้แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ในการประมาณการสภาพคล่องส่วนเกินของภาคเอกชน พบว่า ในปี 2561 ภาคเอกชนมีการออมสุทธิที่เป็นส่วนเกินจากการลงทุน ประมาณ 1,501,758.12 ล้านบาท (รายละเอียดการคำนวณปรากฏตามภาคผนวก ก) ดังนั้น ภาครัฐจึงควรมีมาตรการกระตุ้นให้ภาคเอกชนนำสภาพคล่องส่วนเกินดังกล่าว มาลงทุนเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) และความสามารถในการแข่งขันของตนเอง หรือสนับสนุนโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาลในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เงินกู้ PPP หรือ กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และเป็นการประหยัดการงบประมาณของภาครัฐในการก่อสร้างโครงการโครงสร้างพื้นฐานในอีกทางหนึ่ง

2. ภาครัฐควรปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับภาคเศรษฐกิจที่เน้นประสิทธิภาพการทำงาน ใช้แนวคิดและกำลังกายต่ำ และได้ผลตอบแทนสูง อาทิ ภาคบริการ ทั้งนี้ ในปี 2559 (หรือปี ค.ศ. 2016) ประเทศไทยมีสัดส่วนแรงงานในภาคเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 31 แต่ภาคเกษตรกรรมกลับมีสัดส่วนในมูลค่า Real GDP ของประเทศเพียงร้อยละ 6 เท่านั้น ในขณะที่ภาคบริการมีสัดส่วนแรงงานคิดเป็นร้อยละ 45 แต่กลับมีสัดส่วนในมูลค่า Real GDP คิดเป็นร้อยละ 62 รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 3 ดังนั้น นโยบายการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคบริการ เพื่อให้แรงงาน

แผนภาพที่ 3 โครงสร้างของ Real GDP และการจ้างงาน

ที่มา : ดร.กิริฎา เภาพิตร สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค เรียนรู้สู่ครูเศรษฐกิจรุ่นที่ 10

วันที่ 22 กรกฎาคม 2562 ณ ห้อง Ballroom 1 ชั้น 5 โรงแรม S31 สุขุมวิท กรุงเทพฯ

ได้รับค่าตอบแทนสูงขึ้น อาจสอดคล้องกับการรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุที่มีทักษะ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญ ยังคงสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศและทำงานในภาคบริการได้ โดยตัวอย่างของภาคบริการ เช่น การเงินการธนาคาร IT การค้าส่ง-ค้าปลีก โรงแรม ร้านอาหาร และการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. ส่งเสริมการใช้ Digital Platform เพื่อพัฒนาประเทศไปสู่การเป็น Platform Economy ที่ซึ่งธุรกรรมทางเศรษฐกิจ การค้าขาย การแลกเปลี่ยนข้อมูล จะดำเนินการผ่าน Digital Platform อาทิ เว็บไซต์ Social Media Mobile Application SMS และ Web TV ทั้งนี้ ดร.สมประวิณ มันประเสริฐ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ให้ความเห็นว่า

“Platform” ยังอาจเป็นคำตอบของการเพิ่มการแข่งขันที่เท่าเทียม เมื่อพิจารณาโครงสร้างเศรษฐกิจบนแพลตฟอร์ม จะพบว่า ผู้เล่นไม่ได้มีข้อได้เปรียบจากธุรกิจที่มีขนาดใหญ่หรือมีปัจจัยการผลิตจำนวนมาก แต่มาจากการสร้างเครือข่ายกับผู้เล่นคนอื่น ๆ บนแพลตฟอร์มซึ่งมีต้นทุนในการเข้าแข่งขันในตลาดต่ำกว่าการแข่งขันแบบเดิมที่แข่งด้วยการประหยัดต่อขนาดจากการสะสมปัจจัยการผลิตจำนวนมาก นอกจากนี้ แพลตฟอร์มยังช่วยลดต้นทุนในการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจขนาดเล็กโดยทำหน้าที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานกลาง ที่บริษัทขนาดใหญ่และบริษัทขนาดเล็กสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียม แพลตฟอร์มจึงเอื้อให้เกิดการแข่งขันที่เท่าเทียมขึ้นระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดเล็ก ยกตัวอย่างเช่น บริษัทขนาดเล็กสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านการตลาดและความคิดเห็นของผู้บริโภคบนแพลตฟอร์มได้ง่ายขึ้นเทียบกับการสำรวจตลาดแบบดั้งเดิมที่ใช้ต้นทุนสูง บริษัทขนาดเล็กยังสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคขนาดใหญ่ที่มีความหลากหลายได้ง่ายขึ้น ณ ต้นทุนที่ต่ำลงจากการขายผ่านแพลตฟอร์มของ Amazon และ eBay หรือสร้างแพลตฟอร์มการขายของตัวเองกับ Magento หรือ Shopify เป็นต้น ความเท่าเทียมในการแข่งขันจะเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างสมดุล” (บทความสถาบันวิจัยเศรษฐกิจปวอ อิงภรณ์ สืบค้นจาก <https://www.pier.or.th/?abridged=เศรษฐกิจไทย-ป่วยหรืออ้อ>)

ดังนั้น การส่งเสริม Digital Platform จะเป็นการเพิ่มผลิตภาพในการผลิต (Productivity) ของแรงงานและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านต้นทุนในการทำธุรกรรมและดำเนินธุรกิจที่ลดลง และยังเป็นส่งเสริมความเป็นธรรมในการดำเนินธุรกิจอีกด้วย นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้ Digital Platform ดังกล่าว ยังสอดคล้องกับบริบทการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย เนื่องจากพึ่งพาความแข็งแรงทางกายต่ำ แต่ใช้ความชำนาญและเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสูง และสามารถนำมาส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคบริการต่าง ๆ ได้อย่างดีอีกด้วย

สรุปเนื้อหาในส่วนที่ 1 นี้ จะกล่าวถึงลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และข้อเสนอแนะเบื้องต้น อย่างไรก็ตาม การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ในเชิงเศรษฐกิจมหภาค จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลภาวะเศรษฐกิจ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอัตราการ

ขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ในปี 2562 – 2563 ซึ่งจะเป็นฐานในการประมาณการรายได้ของรัฐบาลต่อไป ซึ่งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามส่วนที่ 2 และ 3

2. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ในปี 2562 - 2563

ผู้เขียนได้รวบรวมประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ของรัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย

หน่วยงาน	ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)		หมายเหตุ
	ปี 2562	ปี 2563	
รัฐบาล	2.7 – 3.2	3 – 4	เอกสารงบประมาณ (งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563)
ธนาคารแห่งประเทศไทย	2.8	3.3	ข้อมูล ณ วันที่ 25 กันยายน 2562 https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Documents/PressMPC_62562_58SIS61XL.pdf
Kasikorn Reserch	2.8	มีโอกาสดูต่ำกว่า 3.0	ข้อมูล ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2562 https://kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/economy/Pages/press_1oct19.aspx
TMB Analytics	3.0	-	ข้อมูล ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2562 https://www.tmbbank.com/en/analytics/macroeconomic-analysis/view/20190605.html
SCB EIC	3.0	3.2	ข้อมูล ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2562 https://www.scbEIC.com/th/detail/file/product/6226/ff99cnf8ur/Note_TH_GDP-Export_20190821.pdf

การพิจารณาข้อมูลตามตารางที่ 1 พบว่า ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ในปี 2562 จะเท่ากับ ร้อยละ 2.7 – 3.2 และในปี 2563 จะเท่ากับ ร้อยละ 3 – 4 ซึ่งต่ำกว่าข้อมูลจริงในปี 2560 – 2561 ที่เท่ากับ ร้อยละ 4.0 – 4.1 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า เศรษฐกิจไทยอยู่ในภาวะชะลอตัว ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบประมาณการของรัฐบาลตามเอกสารงบประมาณแล้ว พบว่า มีความสอดคล้องกับประมาณการโดยหน่วยงานอื่น

การที่เศรษฐกิจไทยอยู่ในภาวะชะลอตัว เนื่องจากได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนในระบบเศรษฐกิจโลกเป็นสำคัญ อาทิ

1. สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้ ปริมาณการค้าดุลการค้าของสหรัฐอเมริกา ประมาณร้อยละ 50 มาจากการค้ากับฝ่ายจีน ดังนั้น ฝ่ายสหรัฐอเมริกาจึงทำการเจรจาในระดับทวิภาคีกับฝ่ายจีนเกี่ยวกับการสร้างความเป็นธรรมทางการค้าหลายครั้ง โดยฝ่ายสหรัฐอเมริกาใช้การขึ้นอัตราภาษีนำเข้าเป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งในการเจรจากับฝ่ายจีน อย่างไรก็ตาม ดร. ศุภวุฒิ สายเชื้อ นักเศรษฐศาสตร์ ที่ปรึกษากลุ่มธุรกิจการเงินเกียรตินาคินภัทร ให้ความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับการที่สหรัฐอเมริกาดำเนินนโยบายการค้ากีดกันประเทศจีนว่า การเจรจาระหว่างทั้งสองฝ่ายอาจต้องใช้ระยะเวลานาน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับกีดกันการเข้าสู่ตลาด การบังคับการถ่ายทอดเทคโนโลยีของบริษัทต่างชาติให้แก่ฝ่ายจีน การจารกรรมเทคโนโลยีทางไซเบอร์ และการยับยั้งยุทธศาสตร์ Made in China 2025 ของจีนที่สนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจจีนพัฒนาเป็นบริษัทชั้นนำด้านเทคโนโลยี (ข้อมูลจากกรุงเทพธุรกิจ วันที่ 10 ธันวาคม 2561 <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/646103>) การเจรจาที่ยืดเยื้อระหว่างประเทศทั้งสอง ซึ่งมีขนาดระบบเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 1 และ 2 ของโลก จะทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการดำเนินธุรกิจของนักลงทุนและบริษัทข้ามชาติต่าง ๆ เนื่องจากการกำหนดอัตราภาษีการค้าดังกล่าว ยังไม่ได้ข้อยุติ นักลงทุนจึงไม่สามารถคาดการณ์รูปแบบการลงทุน การผลิตสินค้า การนำเข้าวัตถุดิบ และการส่งออกสินค้าที่ให้ผลตอบแทนและกำไรสูงสุดได้ ดังนั้น นักลงทุนและบริษัทข้ามชาติดังกล่าว จึงชะลอโครงการลงทุนในประเทศต่าง ๆ ออกไปก่อน ทั้งนี้ ระบบเศรษฐกิจโลกในระยะที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาห่วงโซ่การผลิตระหว่างกันอย่างเหนียวแน่น เช่น ประเทศไทยส่งออกสินค้าวัตถุดิบไปยังจีน และจีนนำไปผลิตสินค้าขั้นสุดท้ายเพื่อส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ดังนั้น ความไม่แน่นอนในสถานการณ์การค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ที่ทำให้การลงทุนระหว่างประเทศชะลอตัว จะส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย

2. ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่ และเป็นตลาดส่งออกสินค้าและบริการที่สำคัญของประเทศไทย อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น เยอรมนี สหราชอาณาจักร และอินเดีย จะมีภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวในระหว่างปี 2562 - 2563 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา ทั้งนี้ IMF ได้ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ของประเทศดังกล่าว โดยข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 2

ทั้งนี้ ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง พบว่า การส่งออกสินค้าและบริการของไทยไปยังประเทศต่าง ๆ จำนวน 100 บาท จะเป็นการส่งออกไปยังจีน ร้อยละ 12.0 สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 11.1 และญี่ปุ่น ร้อยละ 9.9 (สืบค้นจากรายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังเดือนพฤษภาคม ปี 2562 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง http://www.fpo.go.th/main/getattachment/Economic-report/Monthly-economic-condition/11202/THAI-PPT_Monthly-%E0%B8%9E-%E0%B8%84-62.pdf.aspx) ดังนั้น การที่ประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ดังกล่าว ประสบภาวะชะลอตัว ย่อมส่งผลกระทบต่อการค้าส่งออกสินค้าและบริการของไทยในที่สุด โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้รายงานว่า การส่งออกในช่วงครึ่งแรกของปี 2562 (หรือปี ค.ศ. 2019) ขยายตัวในอัตราร้อยละ - 4.1 ต่ำกว่าปี 2561 (หรือปี ค.ศ. 2018) ทั้งปี ที่ขยายตัวในอัตราร้อยละ 7.5 ข้อมูล

ตารางที่ 2 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศขนาดใหญ่ ปี 2559 - 2563

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศ	2559	2560	2561	2562 (ประมาณการ เมษายน 2562)	2563 (ประมาณการ เมษายน 2562)
สหรัฐอเมริกา	1.6	2.2	2.9	2.3	1.9
จีน	6.7	6.8	6.6	6.3	6.1
ญี่ปุ่น	0.6	1.9	0.8	1.0	0.5
เยอรมนี	2.2	2.5	1.5	0.8	1.4
สหราชอาณาจักร	1.8	1.8	1.4	1.2	1.4
อินเดีย	8.2	7.2	7.1	7.3	7.5

ที่มา : กองทุนการเงินระหว่างประเทศ

<https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weodata/index.aspx>

ตารางที่ 3 อัตราการขยายตัวการส่งออกสินค้าและบริการของไทย

%YoY	Share 2018	2018 ^F	2018 ^F		2019 ^F					
			H1	H2	H1	Q1	Q2	May	Jun	Jun (%MoM)
Agriculture	7.2	0.4	3.4	-2.5	-3.6	-2.1	-4.9	-6.1	-14.1	-6.8
Fishery	0.8	-6.5	-1.4	-11.0	-12.0	-14.9	-9.2	-7.8	-14.2	-2.4
Manufacturing	88.9	8.6	13.2	4.4	-3.6	-1.9	-5.4	-5.1	-8.7	-2.2
Agro-manufacturing	12.4	7.6	10.2	5.2	-2.6	0.7	-5.7	-4.0	-10.4	-1.5
Electronics	14.8	5.0	12.4	-1.5	-10.4	-11.3	-9.5	-6.7	-12.8	0.7
Electrical Appliances	5.3	1.6	6.6	-3.6	-1.3	-4.6	2.2	1.7	-1.1	1.3
Automotive	15.2	7.9	15.3	1.4	-3.7	-3.8	-3.5	-11.1	1.6	1.9
Machinery & Equipment	8.7	6.7	10.3	3.4	-4.5	-2.9	-6.2	-4.7	-9.3	-2.4
Petroleum Related	13.1	21.8	26.5	17.8	-10.4	-7.2	-13.4	-18.2	-20.0	-4.2
Total (BOP Basis)	100.0	7.5	12.4	2.9	-4.1	-4.0	-4.2	-7.2	-2.1	7.2
Ex. Gold	-	8.2	12.9	3.9	-5.0	-4.2	-5.8	-6.1	-9.1	-1.9
Ex. Gold & Petroleum Related	-	6.4	11.1	2.0	-4.2	-3.8	-4.6	-4.1	-7.5	-1.5

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/PressRelease/PressRelease2557/Slide_thai_June2019_23NS9PO.pdf

ที่เกี่ยวข้องปรากฏตามตารางที่ 3 ดังนั้น คาดว่า แนวโน้มการส่งออกของไทยในอนาคตอันใกล้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2562 – 2563 อาจอยู่ในภาวะที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

นายวิษณุยุทธ บุญชิต รองเลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นว่า “น้ำหนักการประเมินอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย 70% อยู่ที่การส่งออก ส่วนที่เหลืออีก 30% คือการใช้ภายในประเทศ การลงทุนและรายได้จากการท่องเที่ยว ดังนั้น เมื่อยอดส่งออกชะลอตัวก็จะกระทบกับเศรษฐกิจไทยมาก” (ข้อมูลจากไทยรัฐออนไลน์ วันที่ 22 พฤษภาคม 2562 <https://www.thairath.co.th/news/business/1573023>) ดังนั้น การลดลงของการส่งออกสินค้าและบริการดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในอนาคตอันใกล้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการรองรับสถานการณ์ดังกล่าวอย่างใกล้ชิด

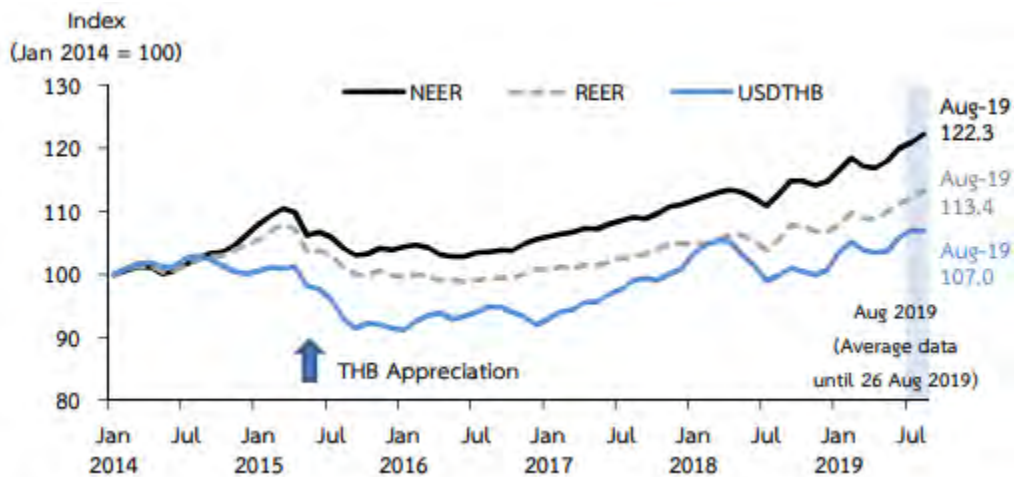
3. ภาวะการชะลอตัวของระบบเศรษฐกิจจีนจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยหลายช่องทาง ทั้งในด้านที่เกี่ยวข้องกับการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ประเทศจีนเป็นเป็นตลาดสินค้าส่งออกรายใหญ่ที่สุดของประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 12 ของการส่งออกของไทยทั้งหมด
  - นักท่องเที่ยวจีนเดินทางมายังประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติรายใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 28 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทยทั้งหมด (ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ธนาคารแห่งประเทศไทย https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/PressRelease/PressRelease2557/Slide_thai_February2019_851ai87.pdf)
  - นักลงทุนจีนมีการลงทุนในสังหาริมทรัพย์ของไทยเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2560 มูลค่าเงินโอนเพื่อซื้ออาคารชุดของชาวต่างชาติ มีประมาณ 71,000 ล้านบาท เป็นของนักลงทุนจีน (รวมฮ่องกง) มากที่สุด ประมาณ 23,600 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.2 (ข้อมูลจากบทความธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง อุปสงค์ชาวต่างชาติในตลาดอาคารชุดไทย: สถานการณ์ปัจจุบัน และความเสี่ยงที่ต้องติดตามในระยะต่อไป https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_129.pdf)
- ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ได้ประเมินว่า หากเศรษฐกิจจีนขยายตัวลดลงร้อยละ 1 จากสถานการณ์ปกติ จะส่งผลให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวลดลงร้อยละ 0.15 เนื่องจากจะทำให้การส่งออก การบริโภค และการลงทุนของไทย ลดลง ร้อยละ 0.14 0.04 และ 0.05 ตามลำดับ (ข้อมูลโครงการวิจัย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เรื่อง ระบบติดตามความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินโลกและประเมินภัยต่อเศรษฐกิจไทย http://www2.fpo.go.th/e_research/pdf/Res_04_56-1.pdf)

4. เงินบาทของไทยมีแนวโน้มแข็งค่าอย่างต่อเนื่องเมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากมีการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ทำให้มีเงินตราต่างประเทศไหลเข้าจำนวนมาก ทุนสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูงอย่างมีเสถียรภาพ และสูงกว่าหนี้ต่างประเทศคงค้างทั้งหมด ข้อมูลปรากฏตามแผนภาพที่ 4 – 6 ตามลำดับ การที่เงินบาทแข็งค่า จะส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าและบริการส่งออกของไทยลดลงต่อไป ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประเมินว่า หากเงินบาทแข็งค่าขึ้นร้อยละ 1 ตามมูลค่าที่แท้จริง จะส่งผลให้ GDP ลดลง ร้อยละ 0.02 ในเวลา 1 ปี (ข้อมูลจากบทความธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนต่อเศรษฐกิจไทย https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/MonetPolicyComittee/MPR/BOX_MPR/BOX_MPR_22561_2.pdf)

แผนภาพที่ 4 ดัชนีค่าเงินบาทและอัตราแลกเปลี่ยน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/PressRelease/PressRelease2557/Slide_thai_July2019_376IPQ4.pdf

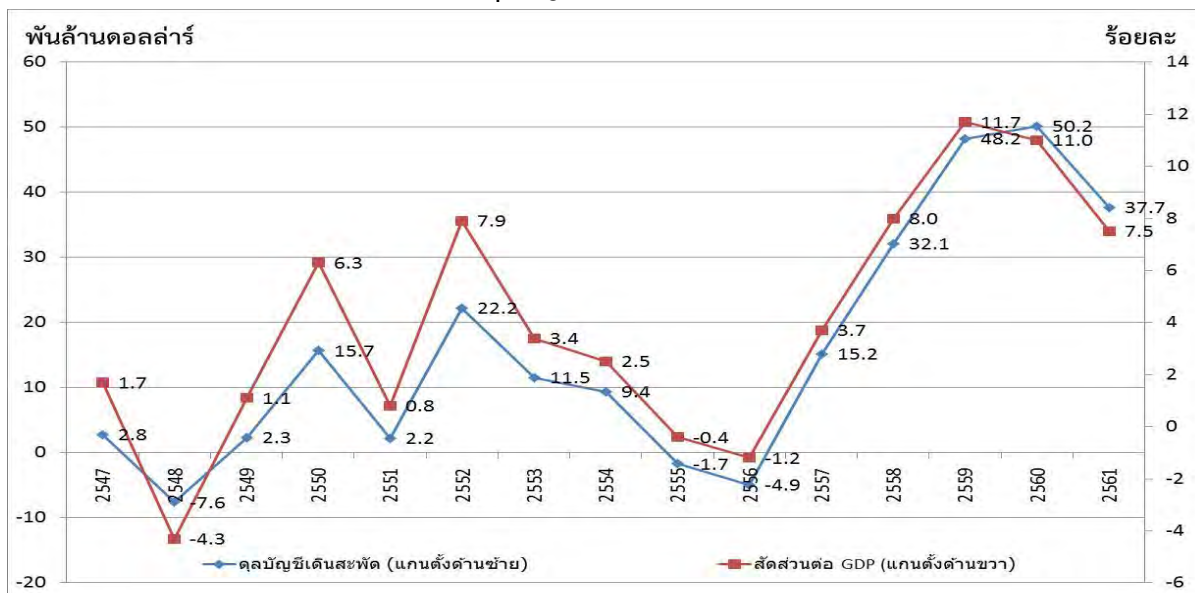
Slide_thai_July2019_376IPQ4.pdf

หมายเหตุ : NEER และ REER คือ ดัชนีค่าเงินบาทและดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง USDTHB คือ ดัชนีอัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์ต่อบาท

เมื่อ NEER REER และ USDTHB สูงขึ้น แสดงว่า เงินบาทแข็งค่า

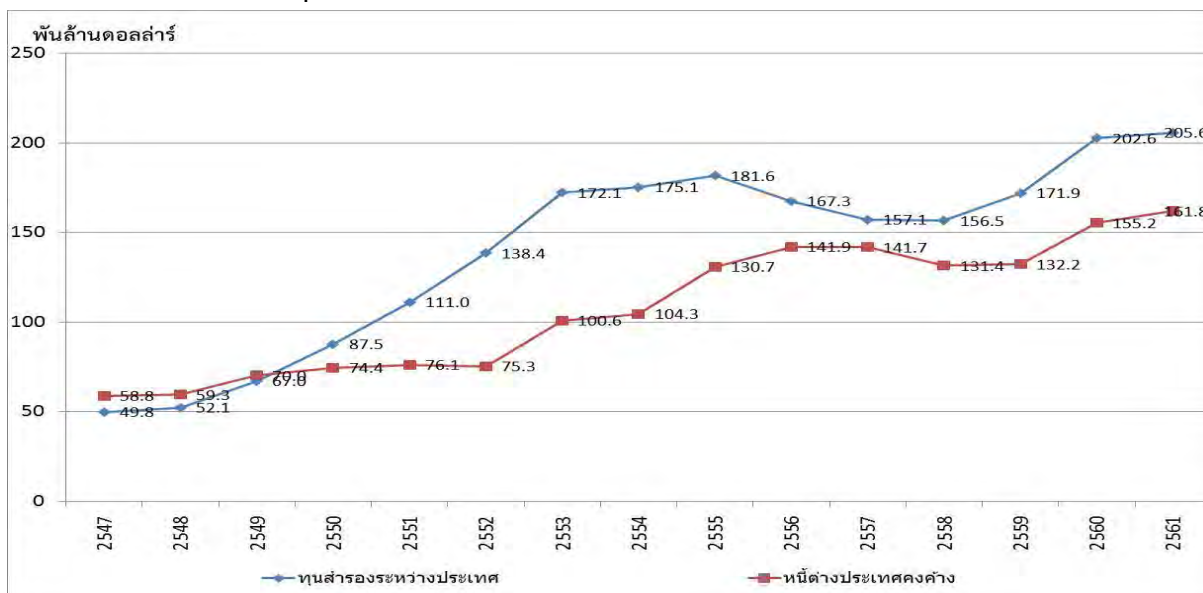
แผนภาพที่ 5 ดุลบัญชีเดินสะพัด ปี 2547 - 2561

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

<http://www2.bot.or.th/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=409&language=TH>

แผนภาพที่ 6 ทุนสำรองระหว่างประเทศและหนี้ต่างประเทศคงค้าง ปี 2547 - 2561

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

<http://www2.bot.or.th/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=409&language=TH>

ผู้เขียน คาดว่า ความผันผวนและไม่แน่นอนของระบบเศรษฐกิจโลกตามที่นำเสนอใน ส่วนที่ 2 นี้ จะยังคงดำเนินต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) ในปี 2562 – 2563 ปรับตัวลดลงจากปี 2561 ซึ่งอาจส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล ที่เป็นแหล่งเงินสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป ทั้งนี้ การวิเคราะห์ประมาณการรายได้ของรัฐบาล นำเสนอในส่วนที่ 3

3. ประมาณการรายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะเริ่มจากการพิจารณาสมมติฐานเศรษฐกิจมหภาค อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) เพื่อเป็นฐานในการประมาณการรายได้ที่รัฐบาลจะจัดเก็บได้ในอนาคต ต่อมาจึงทำการพิจารณาการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยหากรายจ่ายมากกว่าประมาณการรายได้ ทำให้งบประมาณขาดดุล รัฐบาลจะต้องวางแผนกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณดังกล่าว ทั้งนี้ การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ หากมีปริมาณสูงเกินไป อาจทำให้ระดับหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น และส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังได้

เอกสารงบประมาณได้กำหนดสมมติฐานเศรษฐกิจมหภาคในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายไว้ โดยตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญ ประกอบด้วย 1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และ 2. อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4 นอกจากนี้ เอกสารงบประมาณดังกล่าว ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับประมาณการรายได้ รายจ่าย และการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดย 1. ประมาณการรายได้ เท่ากับ 2.731 ล้านล้านบาท 2. รายจ่าย เท่ากับ 3.2 ล้านล้านบาท และ 3. การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ เท่ากับ 0.469 ล้านล้านบาท รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 5

ผู้เขียนพิจารณาแล้ว เห็นว่า การจัดเก็บรายได้ตามที่เกิดขึ้นจริงของรัฐบาลมีความสำคัญ เนื่องจากรายได้ที่จัดเก็บได้สูงขึ้นจะทำให้รัฐบาลกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณลดลง และส่งผลดีต่อความยั่งยืนทางการคลังในที่สุด ในขณะที่เดียวกัน ประมาณการรายได้ของรัฐบาลที่สอดคล้องตามความเป็นจริงย่อมทำให้การวางแผนการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณเป็นไปอย่างรัดกุม ดังนั้น ประมาณการรายได้ของรัฐบาลที่เหมาะสมและเพียงพอ อาจเพิ่มประสิทธิภาพของฝ่ายนิติบัญญัติในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่นำเสนอโดยรัฐบาลได้ ทั้งนี้ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เพื่อสอบทานกับประมาณการรายได้ที่นำเสนอโดยรัฐบาลต่อไป

ตารางที่ 4 สมมติฐานเศรษฐกิจมหภาคของรัฐบาล

ตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค	ปี 2562		ปี 2563	
	ขอบล่าง	ขอบสูง	ขอบล่าง	ขอบสูง
อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate)	2.70%	3.20%	3.00%	4.00%
อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate)	0.70%	1.20%	0.80%	1.80%

ที่มา : เอกสารงบประมาณ (งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563)

ตารางที่ 5 โครงสร้างงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

โครงสร้างงบประมาณ	ปีงบประมาณ 2562		ปีงบประมาณ 2563	
	จำนวน	เพิ่ม/ลด ร้อยละ	จำนวน	เพิ่ม/ลด ร้อยละ
1. วงเงินงบประมาณรายจ่าย	3,000,000.0	-1.6	3,200,000.0	6.7
(สัดส่วนต่อ GDP)	17.6		18.0	
- รายจ่ายประจำ	2,272,656.3	1.6	2,392,314.4	5.3
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	75.8		74.8	
- รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	-	-100.0	62,709.5	100.0
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	-		1.9	
- รายจ่ายลงทุน	649,138.2	-4.0	655,805.7	1.0
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	21.6		20.5	
- รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้	78,205.5	-10.0	89,170.4	14.0
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	2.6		2.8	
2. รายรับ	3,000,000.0	-1.6	3,200,000.0	6.7
(สัดส่วนต่อ GDP)	17.6		18.0	
- รายได้	2,550,000.0	2	2,731,000.0	7.1
- เงินกู้	450,000.0	-18.2	469,000.0	4.2
3. ผลกระทบมวลรวมในประเทศ (GDP)	17,003,400.0	4.2	17,819,600.0	4.8

ที่มา : เอกสารงบประมาณ (งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563)

การวิเคราะห์ประมาณการรายได้ของรัฐบาลในรายงานฉบับนี้ จะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ใช้ข้อมูลประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) ของรัฐบาลตามตารางที่ 4 มาวิเคราะห์และจัดทำประมาณการรายได้ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยประมาณการรายได้ดังกล่าว จะสะท้อนถึงผลจากสถานะทางเศรษฐกิจและปัจจัยด้านมหภาคอย่างแท้จริง

2. จัดเก็บข้อมูลประมาณการรายได้ที่รัฐบาลจัดทำขึ้น โดยเป็นข้อมูลที่ปรากฏตามเอกสารงบประมาณที่รัฐบาลนำเสนอต่อรัฐสภา ข้อมูลดังกล่าวปรากฏตามตารางที่ 5 ซึ่งจะนำไปใช้วิเคราะห์ในขั้นต่อไป

3. เปรียบเทียบประมาณการรายได้ ที่คำนวณจากสมมติฐานเศรษฐกิจมหภาคของรัฐบาลตามข้อ 1. กับประมาณการรายได้ที่รัฐบาลจัดทำขึ้นตามข้อ 2.

4. จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้เขียนจะใช้แนวคิดอัตราภาษีเฉลี่ย (Effective Tax Rate : ETR) หรืออัตราภาษีตามผลการจัดเก็บที่เกิดขึ้นจริง เพื่อประมาณการรายได้ของรัฐบาล ทั้งนี้ ETR จะเท่ากับ รายได้ที่จัดเก็บได้หารด้วย ฐานภาษี ทั้งนี้

1. รายได้ที่จัดเก็บได้ จะใช้รายได้ของรัฐบาลในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ โดยกำหนดชื่อตัวแปรนี้ว่า Government Revenue หรือ GR

2. ฐานภาษี จะใช้ Nominal GDP หรือ GDP ณ ราคาประจำปี เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ โดยกำหนดชื่อตัวแปรนี้ว่า NGDP ทั้งนี้ NGDP เป็นมูลค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นได้ในประเทศไทยในปีหนึ่ง และสามารถสะท้อนถึงระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การบริโภค และการลงทุน อันเป็นฐานภาษีที่สำคัญในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลได้

ดังนั้น $ETR = GR / NGDP$

ในเบื้องต้น กำหนดให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้รัฐบาลคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง จะทำให้ได้ข้อสรุปว่า รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บได้จะเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนเดียวกับอัตราการขยายตัวของ Nominal GDP ซึ่งเท่ากับผลรวมระหว่างอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ข ทั้งนี้ ผู้เขียนจะใช้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเพื่อประมาณการรายได้ของรัฐบาลต่อไป โดยจะใช้ประมาณการตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคของรัฐบาลตามที่ระบุในเอกสารงบประมาณมาใช้ในการจัดทำประมาณการต่อไป และผลการประมาณการรายได้ของรัฐบาลที่ผู้เขียนจัดทำขึ้นปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การประมาณการรายได้ของรัฐบาล โดยใช้สมมติฐานตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค
ตามเอกสารงบประมาณ

ตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค	ปี 2561	ปี 2562 (ประมาณการ)		ปี 2563 (ประมาณการ)	
	(ข้อมูลจริง)	ขอบล่าง	ขอบสูง	ขอบล่าง	ขอบสูง
1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) (ปี 2562 - 2563 ตามเอกสารงบประมาณ)	4.10%	2.70%	3.20%	3.00%	4.00%
2. อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) (ปี 2562 - 2563 ตามเอกสารงบประมาณ)	1.10%	0.70%	1.20%	0.80%	1.80%
3. อัตราการขยายตัวของ Nominal GDP (ข้อ 3. = ข้อ 1. + ข้อ 2.)	5.20%	3.40%	4.40%	3.80%	5.80%
4. รายได้ของรัฐบาล (ล้านบาท) (ปี 2562 - 2563 โดยผู้เขียน)	2,536,945.0	2,623,201.1	2,648,570.6	2,722,882.8	2,802,187.7

หมายเหตุ : 1. ข้อมูลรายได้ของรัฐบาลปี 2561 จากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
2. กำหนดให้ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลไม่เปลี่ยนแปลง

ผลการประมาณการรายได้ของรัฐบาลโดยผู้เขียน ปรากฏตามตารางที่ 6 และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับประมาณการรายได้ของรัฐบาลตามตารางที่ 5 พบว่า มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผลการประมาณการรายได้ของรัฐบาล โดยผู้เขียน ตามตารางที่ 6

- ใช้สมมติฐานอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) ของรัฐบาลตามเอกสารงบประมาณ
- กำหนดให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลคงที่
- รายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คาดว่า จะมีค่าระหว่าง 2.722 – 2.802 ล้านล้านบาท

2. ประมาณการรายได้ของรัฐบาล ที่รัฐบาลจัดทำขึ้น ตามตารางที่ 5

- เป็นประมาณการรายได้ตามเอกสารงบประมาณ
- รายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คาดว่า จะมีค่าเท่ากับ 2.731 ล้านล้านบาท

3. เมื่อเปรียบเทียบรายละเอียดตามข้อ 1. และ 2. พบว่า

- ประมาณการรายได้ของรัฐบาลตามเอกสารงบประมาณ จำนวน 2.731 ล้านล้านบาท อาจมีการจัดทำที่ค้ำึงถึงมุมมองในเชิงอนุรักษ์นิยม และความรอบคอบ รัดกุมในการดำเนินงานเป็นหลัก ทำให้ผลการประมาณการรายได้มีค่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพของระบบเศรษฐกิจที่รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้ประมาณ 2.722 – 2.802 ล้านล้านบาท

- หากประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลเพิ่มขึ้น คาดว่า การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จะสามารถปรับเพิ่มจากเดิม ที่มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง 2.722 – 2.802 ล้านล้านบาท ได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ ปัจจุบัน กรมสรรพากรได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บภาษี และใช้การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) เพื่อติดตามให้ผู้ประกอบการเสียภาษีสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เพื่อให้ทราบรายได้ที่แท้จริงของผู้ประกอบการ รวมทั้งให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบมากขึ้นโดยการจัดทำบัญชีเดียว ทำให้ในช่วง 9 เดือนแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีได้รวม 1.471 ล้านล้านบาท สูงกว่าเป้าประมาณการตามเอกสารงบประมาณ 55,543 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 3.9 และสูงกว่าปีที่แล้ว 115,406 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 8.5 (ข่าวไทยรัฐออนไลน์ 27 กรกฎาคม 2562 <https://www.thairath.co.th/news/business/1623983>) ดังนั้น การพัฒนาเทคโนโลยีในปัจจุบันจึงส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการเก็บรายได้ของรัฐบาลในอนาคต

- หากรัฐบาลปรับเพิ่มประมาณการรายได้ให้สูงขึ้น จะทำให้แผนการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณลดลง ส่งผลดีต่อประมาณการหนี้สาธารณะและความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งจะทำให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการพิจารณาที่รอบคอบ รัดกุม และมีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้นต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การประมาณการสภาพคล่องส่วนเกินของภาคเอกชน

การประมาณการสภาพคล่องทางการเงินส่วนเกินของภาคเอกชน ดำเนินการได้โดยใช้แนวคิดสมการ GDP ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

$$\text{สมการ GDP ด้านรายจ่าย } GDP = C + I + G + X - M \quad \text{-----}(1)$$

$$\text{สมการ GDP ด้านอุปทาน } GDP = C + S + T \quad \text{-----}(2)$$

โดย GDP คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

C คือ การบริโภคภาคเอกชน

I คือ การลงทุนภาคเอกชน

G คือ การใช้จ่ายภาครัฐ

X คือ การส่งออกสินค้าและบริการ

M คือ การนำเข้าสินค้าและบริการ

S คือ การออม

T คือ การเสียภาษี

กำหนดให้สมการ (1) = (2) ดังนั้น จะได้ว่า

$$C + I + G + X - M = C + S + T \quad \text{และ}$$

$$(X - M) + (G - T) = (S - I) \quad \text{-----}(3)$$

โดย (X-M) คือ การเกินดุลบัญชีเดินสะพัด

(G-T) คือ การกู้เงินภาครัฐ และ

(S-I) คือ เงินออมภาคเอกชนที่เกินจากการลงทุน

ทั้งนี้ ในปี 2561 ประเทศไทยเกินดุลบัญชีเดินสะพัดทั้งสิ้น 1,039,528.31 ล้านบาท และภาครัฐกู้เงิน 462,229.81 ล้านบาท (เท่ากับ หนี้สาธารณะ ณ สิ้นปี 2561 จำนวน 6,833,645.93 ล้านบาท หักด้วย หนี้

สาธารณะ ณ สิ้นปี 2560 จำนวน 6,371,416.12 ล้านบาท) และเมื่อนำข้อมูลดังกล่าว ไปแทนค่าในสมการ (3) จะได้ว่า ปริมาณเงินออมภาคเอกชนที่เป็นส่วนเกินจากการลงทุนหรือสภาพคล่องส่วนเกินของภาคเอกชน เท่ากับ 1,501,758.12 ล้านบาท

ภาคผนวก ข

การพิสูจน์สมมติฐานการประมาณการรายได้ของรัฐบาล

ผู้เขียนจะใช้แนวคิดอัตราภาษีเฉลี่ย (Effective Tax Rate : ETR) หรืออัตราภาษีตามผลการจัดเก็บที่เกิดขึ้นจริง เพื่อประมาณการรายได้ของรัฐบาล ทั้งนี้ ETR จะเท่ากับ รายได้ที่จัดเก็บได้หารด้วย ฐานภาษี ดังนี้

1. รายได้ที่จัดเก็บได้ จะใช้รายได้ของรัฐบาลในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ โดยกำหนดชื่อตัวแปรนี้ว่า Government Revenue หรือ GR

2. ฐานภาษี จะใช้ Nominal GDP หรือ GDP ณ ราคาประจำปี เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ โดยกำหนดชื่อตัวแปรนี้ว่า NGDP ทั้งนี้ NGDP เป็นมูลค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นได้ในประเทศไทยในปีหนึ่ง และสามารถสะท้อนถึงระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การบริโภค และการลงทุน อันเป็นฐานภาษีที่สำคัญในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลได้

$$\text{ดังนั้น } ETR = GR / NGDP$$

ในเบื้องต้น กำหนดให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลให้ ETR มีค่าคงที่ โดยกำหนดให้ค่าคงที่ดังกล่าว เท่ากับ n ดังนั้น สมการ ETR จะเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

$$\frac{GR}{NGDP} = n$$

ใช้แนวคิดทางคณิตศาสตร์เพื่อแปลงรูปสมการดังกล่าว จะได้ว่า

$$\text{Log}\left(\frac{GR}{NGDP}\right) = \text{Log}(n)$$

$$\text{Log}(GR) - \text{Log}(NGDP) = \text{Log}(n)$$

$$\frac{d\text{Log}(GR)}{dt} - \frac{d\text{Log}(NGDP)}{dt} = \frac{d\text{Log}(n)}{dt}$$

$$\frac{1}{GR} \frac{dGR}{dt} - \frac{1}{NGDP} \frac{dNGDP}{dt} = \frac{1}{n} \frac{dn}{dt}$$

$$\% \Delta GR - \% \Delta NGDP = \% \Delta n$$

$$\% \Delta GR - \% \Delta NGDP = 0 \quad \text{เนื่องจาก } n \text{ เป็นค่าคงที่ ทำให้ } \% \Delta n = 0$$

$$\% \Delta GR = \% \Delta NGDP \quad \text{-----}(1)$$

สมการที่ 1 ทำให้ได้ข้อสรุปว่า หากกำหนดให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง จะทำให้รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บได้หรือ GR เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนเดียวกับการเพิ่มขึ้นของ Nominal GDP หรือ NGDP

ทั้งนี้ หากกำหนดให้ RGDP คือ Real GDP ซึ่งแสดงถึงมูลค่าของ GDP ที่แท้จริง และกำหนดให้ PI คือ Price Index หรือดัชนีราคา ซึ่งแสดงถึงระดับราคาสินค้าในระบบเศรษฐกิจ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตัวแปร NGDP RGDP และ PI ร่วมกัน จะพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสามดังกล่าว ดังนี้

$$RGDP = \frac{NGDP}{PI}$$

ใช้แนวคิดทางคณิตศาสตร์เพื่อแปลงรูปสมการดังกล่าว จะได้ว่า

$$\text{Log}(RGDP) = \text{Log}\left(\frac{NGDP}{PI}\right)$$

$$\text{Log}(RGDP) = \text{Log}(NGDP) - \text{Log}(PI)$$

$$\frac{d\text{Log}(RGDP)}{dt} = \frac{d\text{Log}(NGDP)}{dt} - \frac{d\text{Log}(PI)}{dt}$$

$$\frac{1}{RGDP} \frac{dRGDP}{dt} = \frac{1}{NGDP} \frac{dNGDP}{dt} - \frac{1}{PI} \frac{dPI}{dt}$$

$$\% \Delta RGDP = \% \Delta NGDP - \% \Delta PI$$

$$\% \Delta NGDP = \% \Delta RGDP + \% \Delta PI \quad \text{-----}(2)$$

สมการที่ 2 ทำให้ได้ข้อสรุปว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของ Nominal GDP หรือ NGDP จะเท่ากับผลรวมระหว่าง 1. อัตราการเพิ่มขึ้นของ Real GDP หรือ RGDP ซึ่ง คือ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และ 2. อัตราการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคา หรือ PI ซึ่ง คือ อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) ทั้งนี้ เมื่อนำสมการที่ 2 ไปแทนค่าในสมการที่ 1 จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคที่สามารถนำไปกำหนดสมมติฐานในการประมาณการรายได้ของรัฐบาลได้ต่อไป และจากการแทนค่าดังกล่าว จะได้ว่า

$$\% \Delta GR = \% \Delta RGDP + \% \Delta PI \quad \text{-----}(3)$$

โดยสมการที่ 3 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บได้จะเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนเดียวกับผลรวมระหว่างอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Real GDP Growth Rate) และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate)

ภาคผนวก ค

รายงานการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและแนวโน้มทางการคลัง
ของสำนักงานประมาณของรัฐสภา

สำนักงานประมาณของรัฐสภาได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจมหภาคและแนวโน้มทางการคลัง โดยเผยแพร่ในเว็บไซต์สำนักงานประมาณของรัฐสภาเมื่อเดือนกรกฎาคม 2562 ทั้งนี้ สมาชิกสภาและผู้สนใจสามารถเข้าถึงรายงานดังกล่าว โดยการสแกน QR Code ดังต่อไปนี้

สำนักงบประมาณของรัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. 0 2244 2222 โทรสาร 0 2244 2088
www.parliament.go.th/pbo